

صحیفه سجاده کهن‌ترین و معتبرترین متن دعایی شیعیان

استادیار دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز گفت: صحیفه سجاده کتابی آموزنده و گنجینه‌ای است پر محتوا که در قالب دعا، بسیاری از معارف الهی، مبانی ایمانی، علوم دینی، فرهنگ اسلامی و معالی اخلاقی را در خود نهفته دارد.

استادیار دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز گفت: صحیفه سجاده کتابی آموزنده و گنجینه‌ای است پر محتوا که در قالب دعا، بسیاری از معارف الهی، مبانی ایمانی، علوم دینی، فرهنگ اسلامی و معالی اخلاقی را در خود نهفته دارد.

حجت‌الاسلام صمد بهروز در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، منطقه آذربایجان شرقی اظهار کرد: صحیفه سجاده، یادگار امام سجاد (ع) کهن‌ترین و معتبرترین متن دعایی شیعیان است.

وی خاطرنشان کرد: صحیفه سجاده از غنی‌ترین گنجینه‌های ارزشمند حقایق و معارف الهی و از آثار بی نظیر خاندان نبوی است. این کتاب شریف، ارزش و اعتبار خود را از کلام حق، قرآن کریم کسب کرده است و امام سجاد(ع) ماهرانه شهد آیات را با موم گفتار خود، عجین ساخته و کلام خود را مزین به واژگان و مضامین آن کرده و از اقیانوس قرآن، دریچه‌ای به سوی دعا و نیایش گشوده که فوق کلام مخلوق و دون کلام خالق است.

بهروز ادامه داد: پیوند و انس امام زین‌العابدین(ع) با قرآن کریم از برجسته‌ترین جنبه‌های حیات عبادی حضرت به شمار می‌آید، ایشان به قرآن کریم که منشاء و اساس دین مبین اسلام است، توجه و دقت خاصی داشته، تا آنجا که دعای چهل و دوم خود را به این امر اختصاص داده و در آن به تبیین جایگاه قرآن بطور اخص اشاره کرده‌اند، تا با تبیین جایگاه قرآن از مهجوریت آن، که پیامبر اسلام(ص) از آن خبر داده جلوگیری کند.

وی افزود: از ادعیه صحیفه به دست می‌آید که امام زین‌العابدین علیه‌السلام قرآن را تلاوت و آن را بارها ختم می‌کرده است چنانچه دعای 42 صحیفه بیانگر آن است که در طلوعه آن می‌فرمایند: اَللّٰهُمَّ اِنِّكَ اَعْتَنِّیْ عَلٰی حَتْمِ کِتَابِکَ... خدایا، تو مرا یاری کردی تا تلاوت کتابت را به پایان برم (دعای 42 بند 1).

بهروز گفت: بررسی مختصر محتوای صحیفه سجاده بیانگر آن است که آیات زیادی در هنگام دعا و سخن گفتن امام سجاد(ع) در بین عبارات صحیفه به کار رفته است، بی شک تلاوت قرآن در زندگی فرد تاثیر دارد، بنابراین در سخنان فرد نمایان خواهد شد.

استادیار دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز با استناد به آیه 56 سوره احزاب یادآور شد: برخی عبارات صحیفه بیانگر آن است که امام چهارم به بعضی آیات قرآن کریم عمل کرده است، مثلاً قرآن کریم می‌فرماید: اِنَّ اللّٰهَ وَمَلَائِکَتَهُ یُصَلُّوْنَ عَلَی النَّبِیِّ یَا اَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَیْهِ وَسَلِّمُوْا تَسْلِیْمًا و در جای جای صحیفه ملاحظه می‌شود که حضرت دعا‌های خود را با صلوات آمیخته است و کمتر صفحه‌ای یافت می‌شود که صلوات بر محمد و آل محمد در آن نباشد.

بهروز گفت: با توجه به محتوای صحیفه و مقتضیات کلام امام سجاد(ع) در آن به عنوان یک الگو مراحل زیر به ترتیب به عنوان مراحل انس عملی امام با قرآن در زندگی به دست می‌آید: قرائت و ختم قرآن، استفاده از آیات قرآن در زندگی روزمره، عمل به قرآن، زندگی با قرآن.

وی افزود: اولین مرحله مأنوس شدن با قرآن کریم از دیدگاه امام سجاد(ع) آن است که انسان اعتراف کند قرآن از طرف خداوند متعال نازل شده است و وحی آسمانی است، لذا می‌فرماید: وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ یَّعْتَرِفُ بِاَنَّهُ مِنْ عِنْدِکَ حَتّٰی لَا یُعَارِضَنَا الشَّکُّ فِیْ تَصْدِیْقِهِ وَلَا یَحْتَلِجَنَا الرَّیْبُ عَنْ قُصْدِ طَرِیْقِهِ (دعای 42 بند 6)؛ و ما را از کسانی قرار ده که معترفند این کتاب از سوی توست، تا در ایمان ما شک و تردید راه نیابد و وسوسه انحراف از راه راست در دلمان راه نیابد.

این استاد دانشگاه تبریز ادامه داد: شنیدن قرآن در کنار تلاوت آن یکی از مراحل است که در تکامل انسان تاثیر دارد، به ویژه اگر با تصدیق نیز همراه باشد، در صحیفه اشاره‌ای گذرا به این موضوع شده است: وَشِقَآءَ لِمَنْ اُتِصَتْ بِقَهْمِ التَّصْدِیْقِ اِلٰی اسْتِمَاعِهِ (دعای 42 بند 3)؛ شفاست برای آن که به قصد تصدیق به آن گوش سپارد.

بهروز با تاکید بر لزوم شناخت قرآن گفت: برای بهره‌مندی از آخرین کتاب آسمانی و برنامه زندگی باید آن را بشناسیم و بهترین راه شناخت قرآن سخنان گهربار امامان علیهم السلام است با بررسی جایگاه قرآن و اوصافی که امام سجاد(ع) به وسیله آنها به

تبیین آن پرداخته می‌توان به نتایجی چند رهنمون شد.